

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felelős szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piaoz-utóza 47. és 49. szám.

Gyermeknapok — vezeklő napok

Debreczen, május 21.

Holnap és holnapután Debreczen város közönsége is menteni fogja az elhagyott gyermekeket. Szórakoztató, mulattató ünnepek egész sorozata teszi majd hangossá a Piac-utcát, változatos műsoru népünnepély élénkíti majd a vásártérrel, két napon és két estén át térdig fogunk gázolni a konfettiben és a virágokban. Hétfőn és még néhány napon át mint nagyon szép napokra fogunk visszagondolni a szombatra meg a vasárnapra, végre közzéteszik a gyermeknapokról szóló hivatalos elszámolást, ezt fogja követni az Országos Gyermekvédő Liga központjának a debreceni fiókhöz intézendő köszönő levele. Azután szépen várni fogunk egy esztendeig, amikor újra alkalmunk nyílik megmenteni az elhagyott gyermekeket.

Ennyiből áll a társadalom gyermekmentési akciója. Ha meggondoljuk, hogy az állam az emberi élet leghivatottabb védője, még annyit sem tesz a fejlődő, de korai pusztulással fenyegető emberélet megmentésére, akkor kalapot kell emelnünk a társadalom előtt, mert az ő gyermekmentési akciója nélkül még kevesebb gyermek érné el a férfikort, még több fejlődő emberélet fordulna bele a züllés fertőjébe. Hanem az már különös és érthetetlen momentum, hogy a társa-

dalmat is kényszeríteni kell a gyermekmenésre, sorozatos ünnepekkel, tüzijátékokkal, konfetti- és virág-csatával, kabaré előadással és más egyéb szórakoztató és mulattató dolgokkal. Félre ne értsenek bennünket: nem akarunk mi a gyermeknapok hecei ellen izgatni, a világért sem: azt tanácsoljuk, hogy a rendezőség használjon föl minél több olyan ötletet, amely közönséget tud vonzani a gyermeknapokra. Mert az ilyen ötletek nélkül századrésze sem folynek be a jövedelemnek és sok százzal, talán sok ezerral több gyermek züllenek el, vagy pusztulna el korai halállal. A mi társadalmunknak heccet kellene. Százat egy ellen: hogy annak az ezer és ezer főnyi publikumnak, amely a gyermeknapokon végig fog hömpölyögni az utcákon, a tulajdonos része egyáltalában nem gondol a Gyermekvédő Liga magasztos céljaira, a tizedrészenek esze sem jár az elhagyott gyermekeken, a tizedrésze sem nyitná ki a bugyelárisát, ha nem nyílnék alkalma olyan kedves, olyan bájos szórakozásra, ha nem gyönyörködhetnék a tüzijátékban, a konfetti- és a virágcsatában, ha nem högyek áruitanák a szegfüt meg a rózsát. Vagy tisztelettel kérdjük: mért nem adja oda filléreit annak az ezer meg ezer főnyi publikumnak nem is tizedrésze, csak századrésze a Liga javára az esztendő többi háromszázhatalvan napján?

„A züllött gyermek a társadalom szegénye.”

„Az elhagyott gyermek a társadalom bűne.”

„Mentsük meg az elhagyott gyermekeket.”

„Az elhagyott gyermek megmentése kötelességünk.”

Ezeket a felírásokat, amelyek két napig lekiabálnak az ünnepő közönségre, szintén hiába hagynák kitűzve az esztendő többi háromszázhatalvanhárom napján, a társadalom egy cseppet sem érezne szegényt és bűnbánatot és nem igyekeznék, hogy filléreivel vezekljen. Akit figyelmeztetni kell arra, hogy vétkezett, az a figyelmeztetés után sem fog valami talságos lelkiismeretfurdalást érezni. Még azok a nagyon kevesen is, akik céltudatosan fizetik a gyermeknapokon vezeklési illetéküket, szintén csak egy nagyon csekély részét rójják le annak az adósságuknak, amelylyel éppen az elhagyott, a züllésre és korai pusztulásra kárhozottott gyermeksereggel szemben tartoznak. Mert ezek is abban a tudatban siklanak keresztül a szombaton, meg a vasárnapon, hogy most már sikerült a gyermekmentés és most már tisztult lélekkel várhatják be a jövő évi gyermeknapokat.

És az esztendő többi háromszázhatalvanhárom napján megint le fogják szólalni a szívük szerint szeretkező nőket,

Az uti takaró.

Mindennek Dick volt az oka. Ha Dick nem szaladgál annyit a klubba, s a feleségét nem hagyja magára, az asszonykának nem lett volna alkalma annyit egyedül lenni Victor Hanlow val, s akkor nem jöhettek volna arra a felfedezésre, hogy rokonlelkek s ma nem allanának megbeszéltek szökésük előestéjén. Ilyes gondolatok villantak Maimie Branscombes fején keresztül, amint ez estén lángra gyúlt arccal, villogó szemekkel, a kandalló tüzebe bámult. Igen, mindennek Dick az oka.

Ó, milyen különbség ő és Victor! Dick sosem vesz észre semmit! Mindig egyforma. Ha haza jő, egyforma nyers gyöngésséggel csókolja és üdvözlözi az ő „kis asszonykáját”, s nem gongol arra, hogy a finom női lélek olykor a hangulatok rabja! Nincs érzéke a finomságok iránt.

Ó, Victor! Az egészen más! Minő szívhöz szóló hangon győzte meg tegnap arról, hogy nem élheti tovább e meg nem értett életet s joga van a boldogsághoz. És végül milyen gyengéden csókolta meg!

Dick a karjai közé kapta volna, összegyűrte volna a ruháját, összeborzalta volna a haját Brrr! milyen durva erőszakos!

Megbeszéltek Victorral, hogy más nap az 530 számú expresszvonatonál találkoznak.

S mialatt a fiatal asszony előkészült holnap délutáni szökéséhez, Dick váratlanul hazaérkezett és szokása ellenére, azonnal szobájába vonult. Talán sejt valamit? — aggodott Maimie.

Maimie reggel ros zkedvüen ébredt. Az éjszaka nagy részét álmatlanul küzködte át gondolataival. S hiába igyekezett a regge liző asztal mellett rendes arcot mutatni.

Ha Dicket megfigyelte volna, az ő arcán is láthatta volna az álmatlan éjszaka nyomait. De alig nézett reá, s csak a legszükségesebb szavakat ejtették ki. Reggeli után Dick, mint rendesen bement a városba.

Maimie már-már ingadozott elhatározásában.

Tudja Isten napvilágnál a dolgok egészen más színnel bírnak, mint lámpafénynél. Viktor annyival érdekesebb és regényesebb

este, míg Dickre nézve határozottan legelőnyösebb a nappali tény.

De félőtkor Maimie mégis magára öltötte utiruháját, néhány szükséges holmit s az ékszereit egy kis kizárkálba dobta, karjára vetette Dick kedvenc utitakaróját és ki-osont a házból s egy kocsiba ült.

A pályaudvaron Victor boldogan sietett elébe, elvette kezéből a kizárkálát, karjáról a takarót s kivezette a peronra.

Alighogy kiléptek, jóformán összeütköztek Dick-el.

— Halló! Victor! öregem — kiáltott széles mosollyal becsületes ábrázatán. Hát mégis csak ellátogatsz Párisba? És milyen mély titokban tartottad kirándulásod idejét!

A feleségét mintha csak most látná meg.

— Ah! Maimie is rájött! Okos kis asszonyka. Előttünk nem titkolózhatsz öreg!

Maimie azt hitte, szélylyel nyílik alatta a föld és menten elnyeli.

— No, meg lehetsz elégedve a kisérlettel! — folytatta Dick. Jer, siessünk, rögtön indul a vonatod! Segitek a podgyászt vinni.

S az ámuló Victor karjáról leemelve az uti takarót, a saját karjára fektette. Victor

Megnyilt a Pannonia kávéház Tündéerkert mulatója.

Debreczen legszebb nyári szórakozó helye. Gyönyörű lugasok. Az intelligencia találkozó helye. Hideg ételek és italok. Minden nap zongora hangverseny Valdmann Sándor zongora művész által. Szives pártfogást kér Kálmán Lajos.

megint bedugják a fülüket, ha vadházasságokról hallanak, megint disztinyválni fognak törvényes és törvénytelen gyermekek között, mintha megengedhető volna, hogy a fogantatás véletlen ténye bárkit is hátrányokkal sújtsa. Vagyis tovább fog bűnözni a társadalom, tovább fogja szaporítani az elhagyott gyermekek számát, tovább is rászabadítja önmagára a züllött gyermekekből felnövekedő káros existenciákat, tovább fogja folytatni azoknak a bűnöknek szakadalan láncolatát, amelyeknek következményeitől most néhány fillér leszurása árán szabadulni szeretne. Amíg a társadalom a maga előítéleteivel erősíti az államnak a születést megbélyegző törvényét, mindaddig csak tízed és századmunkát lesz képes végezni a Liga

De addig, amíg a társadalom nem látja be, hogy a gyermeknapok alkalmából kifüggesztett felírások tulajdonképpen rettenetes vádiratok ő ellene, amíg ragaszkodik a maga öngyilkos előítéleteihez, amíg az állam emberies és szeretetteljes törvényekkel nem veszi ki a Liga kezéből a gyermekmentés munkáját, addig szükség van ezekre a gyermeknapokra és szükség van arra, hogy vezekeljen a társadalom.

Debrecen és a bornyilvántartás.

Felirat a felmentésért.

Önálló indítvány a közgyűléshez.

Érdekes indítványt adott ma be Kovács József polgármesterhez az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés hajdumegyei kerülete nevében Falk Lajos elnök és Gaszner Géza titkár, hogy a tanács az indítványt a 27-én tartandó városi közgyűlés elé terjessze:

Az indítvány lényege a következő:

Az 1908. 47. tc.-kel életbelépő bortörvény nyugtalanságban tartja a szakkereskedőket és korlátlan kimérolket. A törvény külön borkönyvek vezetését rendeli el. To-

meg volt semmisítve. A helyzet ura Dick volt.

A portás most a jegyeket kérte.
— Kié a második? — kérde.
— Nem látja, hogy csak egy? — dühöngött Victor, kitépve kezéből a két jegyet.
— Ostobák ezek a portások! — mosolygott Dick, kedélyesen lépkedve a két bűnös között.

— Ez az ön szakasza, sir! — nyitotta fel a kalauz szolgálatkészen a kocsi ajtaját.
— Hm, nézd csak a fényűző fickót! — figyelmeztette Dick a feleségét.

Midőn a podgyászt berakták, Dick különös gonddal nyújtotta be a csinos kis kézi táskát, mely Maimie összes ékszereit tartalmazta, észre sem véve Maimie kétségbeesett kézmozdulatát a táská után.

— Mondd csak öregem, — sugá most bizalmasan Dick a podgyászszal foglalatostkodó Victornak — nem rontottuk el valami tréfádat azzal, hogy kikisértünk, a feleségem, meg én.

— Mit értesz ezalatt? — mormogá Victor.

— No hát, a két jegy, a bérelt szakasz, ez a csinos kis nő táská...

— Eh, ne bolondozz.

vább oly végrehajtási intézkedéseket állapított meg a törvényre vonatkozó utasítás, hogy azok a kereskedelmi forgalomban kereszülvihetetlenek. Minthogy a nyilvántartási szakasz rendelkezése alól a törvényhatóságok előterjesztésére a földmivelügyi miniszter felmentést adhat — Budapest törvényhatósága már kérte is — az Omke hajdumegyei kerülete indítványozza a közgyűlésnek, kérje Debrecen városa a minisztertől a bornyilvántartás alól a törvényhatóság területére nézve a felmentést.

Az indítvány kifejti, hogy a bornyilvántartás a gyakorlatban a maga szövevényes rendelkezéseivel bénító hatást fog gyakorolni a bor-üzletre. Debrecen különben sem kifejezett borvidék. Itt csak közönséges kerti vagy homoki borok teremnek

A közgyűlés bizonyára magáévá teszi az indokolt indítványt, annál is inkább, mert Debrecen városban és vidékén igen sok kereskedő érdekét érinti.

A debreceni gyermeknapok.

Szenzációs program három napra.

Kabaré a színházban.

Holnap és holnapután fognak lezajlani Debrecenben a gyermek napok. Debrecen város humánus közönségének eme nagyszerű ünnepére szenzációs programot állított össze az agilis és leleményes rendezőség.

A program első száma különben ma este esett, a színházban tartott kabaré előadással, melyre színültig megtelt a színház publikummal.

A gyermeknapok programja különben ez:

Tudnivalók.

A debreceni gyermeknapokról természetesen nem maradhatnak el a gyűjtések sem. Szép leányaink perselyekkel fognak gyűjteni a délleti korzók.

A gyűjtések alól azonban bárki megválthatja magát egy igazolvánnyal, mely a Liga színeit viseli magán s mely a férfikabátokra, női bluzokra feltűzhető. Az igazolványon ez áll:

*Kérem, ne bántsák,
Ő már adott!*

Akinek ilyen igazolványa lesz azt to-

— Hidd el, sajnálnám...

— Ellepni, sir!

Dick félreugrott s a vonat éles füttyentéssel megindult.

— Jer kicsikém — fordult most a feleségéhez. — Vettem két jegyet a Gaiety-színházba. A városban ebédelünk, színház után pedig pezsgős vacsorát csapunk.

S az uti takarót vállára vetve, karon fogta a feleségét és elhagyta vele az állomást.

Késő este Maimie ismét otthon volt meghitt kis szalonjában. De most Dick térdein ült s a sóhajban, amely ajkait elhagyja, több volt a meglepetés, mint a megbánás. Mégis csak kényelmes dolog, egy erős karu fér, aki szereti a feleségét, gondoskodik róla, még ha nem is egészen érti meg.

De másnap reggel, amikor Maimie áthaladt az előszobán s meglátta a sarokba vetett uti takarót, elmosolyodott: — Talán mégis csak jobban megérti Dick, mint ahogy ő gondolja!

F. Harley.

vábbi adakozásra nem kérik fel a hölgyek, vagy ha fel is kérik, nem köteles adni.

Az igazolványok árát a hölgybizottság fogja megállapítani.

A Liga több emléktárgyat fog ajánlani azoknak a hölgyeknek, akik a legszorgalmasabb tevékenységet fejtik ki a két napos ünnepség érdekében.

Ilyen emléktárgyat kapnak:

1. Az a leány, aki legtöbbet gyűjt a perselybe.

2. Az az asszony, aki legtöbb sorsjegyet ad el.

3. Az a férfi, aki a legnagyobb feltűnést fogja kelteni az utca közönsége előtt.

4. Az az asszony, akinek a sátrában a legtöbb pénz folyik be az árulásból.

Ezen az emléktárgyakon ez a felírás fog állni:

A jótékony legbuzgóbb harcosának, A Gyermekvédő Liga. 1909.

A gyermekvédő Liga sorsjegyeket bocsátott ki, amelyek mindenike nyerni fog és pedig a sorsjegy árát meghaladó értékű emléktárgyat.

Egy korona 50 fillér egy sorsjegy, a melylyel ezeket érő gyönyörű, művészi kivitelű arany és ezüst tárgyakat is lehet nyerni. A sorsjáték országos s ez magyarázza meg, hogy miképpen lehetett olyan nyereménytárgyakat beszerezni, amelyek en-gros-ba gyártatván, értékük felülmúlja az 1 kor. 50 fillér értékét.

Május 22-én, szombaton.

Reggel 7 órakor zenés-riadó a város főbb utvonalaiban.

Délelőtt fél 12 órakor tüzene az Altalános Takarékpénztár épülete előtt.

Délután 3 órakor az összes debreceni népiszkolák felvonulása a kollégiumból, a főutcán végig zászlókkal, jelzőtáblákkal, zeneszó mellett. A Hauer Bert Royal kávéháza előtt felállított urnákba elhelyezik az iskolai gyűjtéseket s innen visszavonulnak a kollégiumba.

Délután 4 órakor cigányzenekarok közreműködése mellett megkezdődik az ünnepi korzó. Hat feldiszitett sátorban hölgyek árulnak viragot, konfettit. Tréfas jelenetek.

Este fél 9 órakor zenés-takarodó, mely után a korzó ünnepség véget ér.

Este 9 órakor: Kabaré előadás a színházban. Ennek a kabaré előadásnak a műsora nem lesz szigorúan családias, miután a műsor a fővárosi Bonbonier és Nagy Endre kabaré műsorából lesz összeállítva.

Május 23-án, vasárnap.

Reggel 7 órakor zenés ébresztő a város főbb utvonalaiban.

Délben fél 12 órakor tüzene az összes cigányzenekarok és fuvós-zenekar közreműködésével. Mozgó virágárúsítás a korzón.

Délben 12 órakor a Piac utcán két mozgósínpadon kabaré-előadások, tréfas mutatványok.

Délután 3 órakor népiünnepély a külső vásártéren (Miklós, Arany J. és Széchenyi u. végén). Bejárat Miklós, Arany J. és Széchenyi utcák Piac utcai torkolatánál. Belépti díj, miután rengeteg érdekes mutatványokat élvezhet a közönség, 50 fillérben állapított meg. Itt a belterületen fel lesz állítva hat fonatos sátor. Vásári árak mellett kapható lacipecsenye, kolbász, fonatos, sör, bor.) Két nyílt színpad, hol egész délután és este is különböző művészi produkciókban fog a közönség szórakozni. Fellépnek a fővárosi és helyi művészek, továbbá műkedvelők. 150 négyzet méternyi aszfaltos korecsolyapályán kerek korecsolyázás. Vendéglő, kávéház, cukrászda és büffe szabott árakkal és tiz sátor különböző árakkal. Látványosságokat 2 nyílt színpadon látni, az egész területen, különböző pontokon elosztva, félóránként más-más helyen mutatnak be olyan megle-

Gyapjuszövetek

arat a kedvező arányulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10%-kal leszállítottam.

Weisz Adolf

:: posztó kereskedő ::
Debrecen Róssuth-u. 1.
:: Szigoruan szabott árak ::

petéseket, amelyekről az aznapi külön kiadandó program fog beszámolni.

Lesz egyébként díjas verseny pónamászásból, vi-szintes póznafutásból, bak- és lóugrásból, gyűrű hinta, nyújtó tornaszatból, karikakorcsolyázásból stb.

Este 10 órakor fényes tűzijáték lesz.

Este 16 órási villamos ivlámpa világítja be a teret. A próbavilágítás szombaton este 8 órakor lesz.

A népünnepélyen az összes látványosságokat az 50 filléres belépődíj ellenében láthatja a közönség.

A város területén semmi más díj nem fog szedni, kivéve a műkorcsolyázást, a hol a karikakorcsolya használata egy korona lesz.

Függetlenségi kabinet terve.

A trónörökös bizalmasa Kossuthnál.

A hosszú válság.

A válság még mindig stagnál. A kibontakozás egy lépéssel se halad előre. Abban mindenki megegyezik, hogy a *Wekerle-Andrássy-féle kombináció kudarcot vallott*. A miniszterelnök legközelebb Bécsbe utazik és jelentést fog tenni a felségnek missziója eredménytelenségéről.

Minden jel arra vall, hogy a király érintkezésbe fog lépni a függetlenségi párt vezérével és közölni fogja velük, hogy milyen feltételek mellett hajlandó a pártnak a kormányt átadni.

Kombinációk.

Tegnap este a pártszobákban híre járt, hogy Wekerléék őszig ügyvivők maradnak és hogy a Ház királyi kéziratát el fog napoltatni. Mások meg azt a hírt kolportálták, hogy egyelőre egy tisztán hivatalnok-miniszterium fogja az ügyeket in ézni. A Nemzeti Társaskörben meg határozottan állítják, hogy *Lukács László és Khuen-Héderváry* a jelen körülmények között egyáltalában nem hajlandók kormányt vállalni. Ezt a királynak is megmondták, aki azt tudomásul vette.

Látnivaló, hogy minden irányban a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. A legnagyobb valószínűséggel bír az a feltevés, hogy az őszig nem igen lesz kibontakozás.

Megemlítjük még, hogy a bankosok bizalmas konferenciái még mindig folynak. Alkalmunk volt látni egy ilyen konferenciára szóló meghívót, melyben az illető képviselő azzal az indokolással hivatik meg, hogy a pártkörben bizalmasan nem lehet tanácskozni, mert a tett nyilatkozatok többnyire elferdített alakban kerülnek a lapokba. A meghívót *Leszkay Gyula* írta alá.

A király ismét Budapestre jön.

Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király újabb budapesti útját még hivatalosan nem erősítették meg. Ha a király hétfőn Budapestre jön, úgy a jövő héten újabb kihallgatások lesznek a királyi várban.

A trónörökös a kibontakozásért.

Budapestről táviratozza tudósítónk: Az összes politikai pártkörökben nagy fel-tűnést keltett, hogy *Festetics László* gróf, a trónörökös bizalmasa *Kossuth Ferencet* fel-

kereste és vele hosszasan tárgyalt. Festetics ma visszatért Bécsbe, hogy a trónörökösnek beszámoljon látogatásáról. Politikai körökben az a nézet, hogy ez a látogatás a királynak a függetlenségi párttal felveendő tárgyalásait előzte meg és kedvező jel arra nézve, hogy a király a függetlenségi kabinet terve elől nem zárkózik el.

INTIM TÖRTÉNETEK.

*

Egy érdekes válópör.

Egy híres budapesti szép asszony élete jut a közel jövőben újabb fejezethez. Olyan fejezethez, amely talán csak ismétlése egy előbbinek, motívumaiban, szereplőiben azonban teljesen új. Neveket említenünk nem lehet, mert a dolog még nem befejezett, de Budapest jobb társaságaiban már néhány nap óta élénk szóbeszéd tárgya.

Az asszonynak, akiről a fáma szól, egy ismert budapesti pénzkapitális a férje, még pedig a második férje. Az első egy európai hírű tanár volt, akitől mostani férjének kedvéért vált el. Mióta a második házassága megtörtént, azóta nem igen halatot magánéletéről semmit és mindenki meg volt győződve, hogy boldog családi életet él. Néhány nap óta azonban az ellenkezőről suttogtak, sőt vannak, akik határozottan tudják, hogy a férj válik. Az első ok, hogy a szerelem dús gazdag inyence ráunt már nejeére, a második pedig — és ez volna az, ami olyan hirtelen előidézi a válást, hogy a férj keresett már egy másik asszonyt, akivel inkább feltalálni véli a boldogságát.

A másik hölgy egy ismert operabékesnő, aki csak nemrég tért vissza Amerikából. Az énekesnőről már a télen beszéltek, hogy elválnak az urától, a meglepő hírt azonban az énekesnő maga cáfolta meg nyilatkozatával.

A válás tehát akkor nem volt aktuális. Ugy látszik, nem tudta nyélbe ütni újabb házasságát, mert a pénzkapitális neje nem akart elválni az urától.

Most azonban váratlan fordulat állott be. „Közgazdasági életünk előkelősége” és neje úgy látszik, megegyeztek a válásban, még pedig azzal a feltétellel, hogy az asszony kap egy millió korona végkielégítést és ezer korona havi apénást.

Mihelyt a bíróság mindkét válópörben kimondotta az ítéletet, meglesz az esküvő és a pénzkapitális épp olyan boldogan fogja az anyakönyvvezető elé vezetni új menyasszonyát, mint néhány évvel ezelőtt a másikat. A régít, a csodaszépet, aki az ő kedvéért hagyta ott az első urát.

Nincsen a dologban semmi meglepő, lehetetlen. Sőt az sem kizárt dolog, hogy az operabékesnő sem az utolsó feleség. Lehet, hogy ebben a szerelmi körben akad még egy hölgy, aki majd eléri azt, amire az előbbiek nem voltak képesek: elhítenni s éreztetni a szerelemben szeszélyes pénzkapitálissal, hogy ő az igazi.

A szerelemben pedig mindig az az igazi, aki után csak vágyakozunk, de aki a — másé...

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

Fizetésemelés drágasági pótlékban.

A belügyminiszter leirata.

Idestova egy éve lesz annak, hogy Debrecen város közgyűlése megalkotta a város új szervezeti szabályzatát, melynek egyik lényeges része a városi tisztviselők fizetésrendezése volt. A szabályrendeletet a tanács jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszterhez, de a miniszteri jóváhagyás még most sem érkezett le.

A városi párt látva azt, hogy a szabályrendelet rövid idő alatt való elintézésére semmi remény nem lehet, a télen egy indítvánnyal állott elő a közgyűlésen. Az indítvány lényege az volt, hogy mivel a megélhetési viszonyok igen megnehezültek és a tisztviselők új fizetési fokozását még mindig nem hagyta jóvá a miniszter, mondja ki a közgyűlés, hogy 1909. január 1-re visszamenőleg a tisztviselőknek drágasági pótlék címén megadja azt a különbözetet, mely a mostani fizetések és az új szervezési szabályzatban megállapított fizetések között van.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta és felterjesztette a belügyminiszterhez. Ezen közgyűlési határozatra tegnap érkezett meg a miniszter válasza. A belügyminiszter a közgyűlési határozatot jóváhagyta, de azzal a megjegyzéssel, hogy a drágasági pótlék csak egy esztendőre szól és hogy a jóváhagyásból semmi következtetés sem vonható a szervezeti szabályzat elintézéséig.

A városi tisztviselők között a miniszteri leirat élénk örömet keltett, mert ezáltal már az 1909. évben is a fizetést kapják meg, amit a szervezeti szabályzat megállapított.

A debreczeni szociáldemokraták a gyermekvédő-liga ünnepén.

A párttitkár felhívása.

Munkások! Ti hozzátok szólunk, akik annyiszor megmutattátok, hogy öntudatos gondolkozástokkal kapcsolatban nemes érzés lakik szívetekben. Ezúton hívunk fel titeket, hogy az elhagyott gyermekekért hozzatok ti is áldozatot, szerény tehetségekhez mérten.

Bár nekünk, szociáldemokratáknak, határozott meggyőződésünk az, hogy ez a baj a társadalmi rendszerben gyökerezik, mert ha nem taszítaná ki kebeléből a társadalom a törvénytelen gyermeket és ha gondoskodnék a szegénység, a nyomor miatt elhagyott gyermekekről, akkor nem volna szükség a jótékonyk és a jótékonyok fajtajára.

Az elhagyott gyermekekről való gondoskodás szigorúan állami érdekelt kellene hogy képezzen. De amíg ezt a betegséget üdvös társadalmi reformokkal orvosolni tudjuk, addig is egyéni kötelességünk tehetőségünkhöz mérten adakozni, az elhagyott gyermekek megmentését szolgáló akciójává.

Czigány zene. — Köbányai és Pilseni sörök. — Bocskai kerti bokrok, valamint kitűnő magyar konyháról gondoskodik

Schwarz vendéllős.

Kedvezőtlen idő esetén az ánapélyes megnyitás vasárnap.

Ma nyílik meg

a Bocskay kerti vigadó

Arra kérünk tehát titeket, hogy elveink fenntartása mellett adakozzatok a gyermekvédő liga perselyeibe, mert ezzel egyrészt a mi osztályunkból kikerült gyermekeket mentitek meg, másrészt pedig szolgálatot tesztek a nagy osztálytudatos társadalmi küzdelemnek, mert az elzülött gyermek sehogysem lehet sem a társadalom, sem az osztálytudatos proletariátus mozgalmának a javára

Mutessátok meg, hogy ti bennetek ne mes sziv dobog, amely az emberiség javáért mindenkor kész áldozatot hozni.

Testvéri üdvözléssel a szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága nevében:

Handler Gyula,
titkár.

A szabadkai gyilkosság

Jánosy mindent megvallott.

Haverda Mária megőrült.

A szabadkai gyilkosság ügyében beállott szenzációs fordulattal vannak eltelve most a lapok. A legújabb értesü és az, hogy Jánosy mindent megvallott és vallomása igen kompromittáló Klein Pál Lipótra, továbbá, hogy Haverda Márián az elmezavar jelei mutatkoznak.

Mai hireink itt következnek:

Szabadka, május 20. Jánosy a fogházban egészen megváltozott. Ha csak emlegetik is előtte Haverda Mária nevét, idegesen ugrik föl és irtóztva mondja:

— Ne beszéljenek róla, gyűlölöm azt a nőt. Jánosy a vizsgálóbíró egész nap kihallgatta. Vallomása rengeteg anyagot szolgáltatott a bűnpörhöz, de a vallomásból nagyon keveset lehetett megtudni az újságíróknak, csupán annyit, hogy a Raszkolnyikov olvasása vette rá a vallomásra. Ugy hírlik, hogy vallomása igen kompromittáló Klein Pál Lipótra. Klein, mikor Haverda Mária említette előtte a bűnös tervét, azt mondta:

— Csinálja, én nem tudok, nem halottam semmit.

A gyilkosságot Haverda Jánosy és Vojtha készítették elő. Március elején hárman bementek Budapesten egy Váci körúti könyvkereskedésbe, ahol Szabadka katonai térképét vásárolták meg.

Azután Vojtha leutazott Hódmezővásárhelyre és ezt sürgönyözte Haverdának:

— Küldd le azonnal Jánosyt Szabadkára. Vasutnál várom.

Jánosy tényleg leutazott. Ott megnézték a házat, ahol özvegy Haverdáné lakott. A házban volt az irodája egy ügyvédnek is és mikor Jánosyék bementek a házba, úgy tettek, mintha az ügyvédet keresték volna. Mikor a házból kijöttek, Vojtha így szólt Jánosyhoz:

— Látod, ez volt özvegy Haverdáné.

Március 27-én Jánosy egyedül leutazott Szabadkára egy revolverrel. Szabadkán több napot töltött, de akkor még nem volt bátorsága keresztülvinni a tervet. Mikor visszatért Vojtháékhoz, ezek dühösen szóltak rá:

— Te gyáva, nyomorult!

Erre április 19-én harmadszor is leutazott Szabadkára és ekkor hajította végre a gyilkosságot.

Szabadkáról táviratozzák: A gyilkosság ügyében szenzációs fordulat várható. Haverda Mária a fogházban igen nyugtalanul viselkedik. Zavarosan össze vissza be-

szél, úgy látszik, hogy az izgalmak egészen elvették az eszét.

Haverdán, aki legszabadabb életet élte, a fogházban perverz hajlamok törtek ki. Ez úgy lelkiileg, mint testileg egészen tönkretette, amiért is úgy a vád, mint a védelem képviselője együttesen indítványozni fogja, hogy Haverda Máriát szállítsák be a rákórházba s megvizsgálása után valamelyik elmeegógyintézetbe.

Klein Pál Lipóték.

Legszomorubb sorsa ebben a világszenzációban egy asszonynak és öt gyermeknek van. Haverda Mária Jenő nevű 9 eszt ndős fiacskájának és Klein Lipótnénak négy apró gyermekeinek, akik közül a legidősebb leány tizenötévesztendő és kiválóan szép.

A kis Jarmatzky Jenőt csak néhány napig tartották a lakásukon. Azután az apja magához vette. A fejlett eszű gyerek nagyon sűrűn kérdezte, hogy hol van az anyja.

— Fürdőbe ment, gyermekem, — mondogatták neki.

— De ilyen korán? Hiszen, ha fürdőhelyen van mamuska, akkor mindig küldött anzikszlapot, most miért nem küld?

A fiucska azzal nyugtatták meg, hogy az anyja bizonyára beteg és azért nem jöhet a várt anzikszkártya.

Klein Lipót példás osaládi életet élt. A felesége bécsi asszony, jómódu osaládból való és igen előkelő nevelésben részesült. Négy gyerekük van, három fiú és egy lány. Az asszony soha férje üzleti dolgaiba nem ártotta magát, Klein ezt magának kérte ki. A férfi a lóversenysport és más könnyelmű időtöltések barátja volt, bár az üzletet sem hanyagolta el. Amikor a titkos rendőrök tegnapelőtt elvitték a lakásáról Kleint, a szenzációs fordulatot és azt, hogy a férjének a rendőrség milyen jelentékeny szerepet szánt az ügyben, az asszony sírógörcsöket kapott.

— Vacsorára ne várjatok, mert ha későn jönnek, akkor a Kleckerbe megyek.

Ez látszólag megnyugtatta asszonyt, de amikor nem jött haza és reggel olvasá a lapokban a szabadkai ügyben a szenzációs fordulatot és azt, hogy a férjének a rendőrség milyen jelentékeny szerepet szánt az ügyben, az asszony sírógörcsöket kapott.

Gyermeknap előtt.

*

Két tizparanosolat.

Arra való tekintettel, hogy holnap felvirrad a debreczeni gyermeknap, voltam bátor aktuális tizparanosolatot állítani össze úgy hölgyek, mint urak használatára Ime tessék:

Hölgyek számára.

1. Ha pénzt ígér valaki a csókdéért: adj neki. Az asszony használja fel az alkalmat, hogy a csókjának pénzértékéről meggyőződjék.

2. Vedd el a sétáló ur utolsó fillérjét. Tanulja meg az ipse, hogy a gyermeknap, az nagyuri passzió.

3. A gyűjtéseknél buzdítson az, hogy a mások gyermekén segítse.

4. A gyermeknapon vedd fel a legszebbik toalettedet.

5. Ne higgy a férfinak, ha azt mondja, hogy már adakozott. Bizonyosan igaz van: de ha hiszel neki, kinevet és odébb áll.

6. A férfiak zsebet idegen asszony ne kutassa ki. Ez csak a feleség joga.

7. Leginkább állj szóba az aszfaltbetyárokkal. Mindenét odaadja, mert azt hiszi, hogy beleszeretél.

8. Az udvarlókat ne hívd az urnához. A gyűjtőtár-nőd felmenti az adakozás alól s ezzel el találja tőled hódítani.

9. A megpumpolt férfit ne tüntesd ki a legbáosabb mosolyoddal. Az ő fájalmát ez már úgy sem enyhíti.

10. A gyermeknapot soroljátok legszebb emlékeitek közé. Illik, hogy az, ami a férfiaknak kellemtelen emlék, legalább előttemek maradjon meg kellemesnek.

Férfiak számára:

1. A gyermeknap előtt mulass hajnalig. Aktor végigalszod a nappalt.

2. Ha kimégy az utcára, minden zsebedet tömd tele pénzzel. — Ha elrejtet, akkor is meg fogják találni.

3. Ne higgy az asszonyok bókjainak. Ha elmégy, jön egy másik s akkor ugyanazt elmondják annak is.

4. Ha szeretöd a gyermekeket, ne menj ki az utcára. Ha kimégy, meggyűlölöd őket.

5. A feleséged okvetlenül küld ki a gyűjtéshez. Legalább abba az egy urnába nem kell majd pénzt beledobnod.

6. Adj valamit okvetlenül a nemes célra. És ha másnap egy koldusgyerek eld kerül, mondd neki: eredj, én már adtam nektek a gyermeknapon.

7. Elég, ha aprópénzt dobsz majd az urnába. Ugy sem tudják már egy perc múlva, hogy ki adta.

8. Ne ajánl fel pontos összeget a hölgyek csókjáért. Háttha olcsóbban is megcsókolt volna.

9. Ne szegyeled megtagadni a fizetéseket. Ha nem szegyeen kérni, akkor nem szegyeen azt megtagadni sem.

10. Ha végigjártad a korszót, ne kerüli vissza. Az asszonyok akkorára már elfelejtették, hogy az előbb gavallér voltál.

Nyegus.

HIREK

Raszkolnyikov.

*

A szabadkai rendőrség rehabilitálva van. Jó helyen kereskedtek, mikor Jánosy Aladárt letartóztatták. Országcsufjává lett már a szabadkai rendőrkapitány, mind ő alantas közegével együtt. A lapok kolum-nás tudósításai megfogytak, apróbetűs napi-hírré zsugorodtak össze. A szabadkai gyilkosság megtörtént, a gyilkos elmenekült, két ártatlan ember tül a börtönben és várja a szabadulást.

S mikor már szépen elparentálták és eltemették az egész gyilkosságot, akkor Jánosy a vizsgálóbíró, vagy a rendőrkapitány előtt összetörten bevallja, hogy ő a gyilkos. Így őlt, úgy menekült el. Ő volt a gyilkos.

Mi történt a börtönben, hogy az a cinikus, gunnyal, fensőbbiséggel beszélő fiatalember megtört és vallott? Ha tagad, a rendőrség egyetlen olyan bizonyítékot sem tudott volna ellene felhozni, amelynek alapján elítélik. Miért vallott? Talán a sötét, nedves cella törte meg? Mint vizsgálati fogoly, világos tiszta szobája van, ha vall, elítélik, piszkos, fekete cellában élheti le egész életét.

Kinozni ma már nem szabad a foglyokat. Ijesztgetésekkel, éheztetéssel félőrrültté tenni nem lehet azt, akitől valamást akar kiszedni a rendőr, a bíró. Egy intelligens, annyira elvetemült, annyira körültekintő ember, mint Jánosy, nem tántorodik meg egykönnyen terveiben. Ha ő nem akart volna vallani, hallgatott volna az ellentmondó bizonyítékok felolvasása után is.

Ha pedig beszélt, irtóztatos kinokat kellett kiállani addig, míg a tagadásból vallomásra tért át, míg eiszánta magát arra, hogy a menekülés útját elvágja maga előtt. Ez az átalakulás nem történt meg minden ok nélkül.

A napilapok referádáinak végén szerényen huzódott meg az, hogy mikor Jánosy valami olvasnivalót kért, a Doszjevsky híres regényét adták a kezébe.

Ez a könyv pedig nemcsak közönséges regény. Egyike a legvadabb legidegizgatóbb regényeknek. Egy diák egy öreg

asszonyt meggyilkol és 800 oldal van tele azokkal a gyötrelmekkel, kinokkal, lelki-fájdalmakkal, amelyeket a diák a gyilkos sáttól a felfedeztetéstől való félelmen keresztül a maga-feljelentésig átszenved. Ezt a könyvet adták Jánossy kezébe.

Petrich rendőrkapitányhoz pedig ódákat fognak írni az összes „Rendőri Lap”-ok és más különböző rovatok ezért a zseniális és eredményes életért.

S mindez a humánus XX. században Európában. Mert ugy-e nem tartozunk Ázsiához, mert ugy-e mi is a művelt Nyugat vagyunk?!

Igaz. Spanyol eszmákban sétáltatni a letartóztatottakat nem szabad. A nyomozó csendőr nem kényszerítheti a gyanúsítottat úgy vallomásra, hogy szöveget ver a körmei alá. A gyilkos előtt a börtönben nem jelenhetnek meg a Ráday fehérlepedős kísértetei.

Ez mind igaz. Ezek a kinzásokon ma tul vagyunk. Ezek tulságos durvák. Megfinomodott a világ, megjavult az izlésünk. Az akasztás sem a falu határában történik mindenki szemelátára, hanem a törvényszéki paloták udvarán, meghívott közönség előtt.

Hát durván, mindenkinek a szemelátára, fülehallatára nem szabad kinozni senkit. Szeliden, úgyhogy csak a lélek fájjon, sajogjon mélyen, úgy szabad, sőt érdekes, új.

És kezébe adnak az izgatott embernek egy olyan regényt, amely már öngyilkosságba kergetett sok embert s amelyet teljesen higgadt emberek is éjjeleken keresztül olvasnak, mert nem lehet abbahagyni, mert kerget és átfog, meg fog, maga alá tipor.

Szuró, kemény szalmát nem volt szabad ágyába rejteni, hogy ébren kelljen maradnia, kezébe adtak egy könyvet s az nem hagyta nyugodtan feküdni egy helyben; nem tölték szeges vaskezttyübe kezét, hogy összevérezzen, mert nem engedti a törvény, hagyta, hogy fájdalomában rága le ökleiről a bőrt.

És Jánossy Aladár, aki biztos kézzel lött rá egy öreg asszonyra, aki nyugodtan tudott alibit bizonyítani, este az Emek-kávéházban, nem birt megbirkózni egy holt költő élettelen könyvével.

Petrich rendőrkapitány urnak gratulálunk kellene. Haverdáné gyilkosa elveszi büntetését. Ennek meg kellett történnie. Így kívánja a jogrend, a közérköles és még nem tudom hány támasza és talpköve a mai társadalomnak.

De ezt talán mégis csak a nyomozásnak kellett volna elérnie. Hanem mi kényelmesek vagyunk. Helyettem egy kis könyv...

Hanem akkor talán mindjárt egy egész könyvtárt kellene összeírni különböző rendű és rangú gazemberek számára...

Van elég magyar író, aki vállalkoznék rá...

Radó István.

— **A református presbyterium gyűlése.** A debreceni református egyház május hó 22-én szombaton délután 4 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart, melynek napirendjén többek között a következő fontos ügyek szerepelnek: Esperes körlevele az iskolai épületek homlokzatának magyar szövegű külső felirattal ellátása tárgyában. A püspök levele az egyházkerület június 2-ik napján kezdődő közgyűlésére

meghívás tárgyában. A választók névjegyzékének elkészítése, közszemlére kitétele, meghirdetése tárgyában tett intézkedések és a netaláni felszólamlások elintézésére öt tag választása. Értekezlet jegyzőkönyve a néhai Kiss Albert és ma is élő Könyves Tóth Kálmán lelkészeink 25 éves debreceni lelképásztorkodásának megörökítésére gyűjtött adományokról, belőlük két alapítvány tételéről és az adományozók részére köszönet szavazása tárgyában.

— **Nyugdíjbizottsági élet.** A város nyugdíj ellenőrző bizottsága ma délelőtt Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt ülést tartott, amelyen több nyugdíjazási ügyet láttak el javaslatokkal.

— **Tűzoltó vizsga.** A debreceni közüzemtanfolyam hallgatói tegnap tartották meg a vízszaggyakorlatukat a tűzoltó kórtanyán. A vizsgán, mely kitűnően sikerült, Czeglédi Mihály vármegyei főügyész elnöklettel jelen volt a belügyminiszter megbízásából Tankóczy Gyula szatmári főkapitány is.

— **Zsidó hitközségi elnökválasztás Szoboszlón.** Mint szoboszlói tudósítónk írja, folvó hó 23-án, vasárnap lesz az ottani izr. hitközség elnökválasztása, mely igen mozgalmassá igérkezik. Több jelölt is mérkőzik, akik között magasan kiemelkedik a liberális párt ngyszerű jelöltje, Grósz Adolf dr ügyvéd, az ottani Gazdasági Bank ügyészeinek neve. A szoboszlói zsidóság mindég arról volt nevezetes, hogy első helyen járt a felvilágosodás, a magyarosodás és hazafiasság terén, éppen azért helyesen cselekedett, mikor Grósz Adolf ügyvédet a kiváló szónokot, a testestül talpig liberális embert kiáltotta ki elnökjelöltjéül. Grósz Adolf dr. úgy Szoboszló város képviselőtestületében, mint a vármegye törvényhatósági bizottságában arról ösmeretes, hogy szabadgondolkodású, nem befolyásolható, szókimondó, tehát egész ember, egész férfi. Megválasztása igen nagy nyereség lesz a szoboszlói hitközségnek.

— **Segély a székely kongresszusra.** A kereskedelmi miniszterium 1000 korona segélyt utalványozott ki a debreceni Székely Társaságnak a június hó 1-én városunkban tartandó országos kongresszus céljaira.

— **Az angolok idegeskednek.** Londonból táviratozzák: A titokzatos léghajó még mindig kísérti az angolokat. A Daily Mail ma hosszabb cikkben arra figyelmezteti az angolokat, hogy ne tegyék magukat nevetségessé, s ne a léghajótól, hanem attól féljenek, hogy Németország meg fogja erősiteni tengeri flottáját s most pedig annál inkább, hogy Németország és Ausztria-Magyarország között a szövetségi viszony megérsődött.

— **Vádirat Sovány albiró ellen.** Szatmárról jelentik: Papp Sziliviusz dr. királyi ügyész most nyújtotta be vádiratát a mátészalkai dráma ügyében. A vádirat, amely a büntetőtörvénykönyv 301. paragrafusába ütköző, erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértséssel vádolja Sovány Dezső aljárásbirót, néhány új részlettel szolgál Bordás kémányseprő megöléséről. Elmondja a vádirat, hogy Sovány Dezső bíró Jakab Sándor kötélverő házában a házigazda feleségével olyan illetlenül és tolakodóan viselkedett, hogy ki kellett őt utasítani. A magaviselete miatt utasította őt rendre Bordás kémányseprő és ebből származott az összeszólalkozás. A vádirat szerint több tanu hallotta Sovány bíró következő nyilatkozatát:

— **Sohasem szurtam meg mást, csak ezt a szerencsétlent!**

A törvényszéki orvosszakértők megállapították, hogy keskeny pengéjű késsel szurta meg a kémányseprőt: a Korona vendéglő pincérei azt vallották, hogy Sovány bíró a vendéglőben rendszeren feltűnően pengéjű kést használt. Sovány bíró váltig tagad. Azt mondja, hogy őt valaki az udvaron fejbe ütötte; a tettest nem ismeri. Bordás — mondja a bíró — maga szurta meg magát, hogy bajba keverje. Sovány Dezső még szabadlábban van és Tiszadada községben tartózkodik rokonainál. A pört augusztusban tárgyalja az esküdtszék.

— **Debreceni lóversenyek.** A most szombaton és vasárnap tartandó itteni lóversenyekre vonatkozólag a következő tudnivalókat közöljük: A totalisateur vezetését a versenyek mindkét napján Pallaghy Béla ur teljesíti. Ezen versenyek alatt a totalisateuron való fogadások 5 és 10 koronás és helyrefogadások 20 koronás tételekkel, esakis a versenynapokon a lóversenyterén felállított totalisateur-pénztáraknál eszközölhetők. A gyepre (tehát a nyergelő istállóhoz is) csak egyleti jelvénynyel vagy tribün előtti térre szóló belépti-jegygyel lehet menni. Helyvárak a falragaszokon és versenysorozatokban részletesen vannak hirdetve. A versenyek második napján, vasárnap, belépti-jegyek váltathatók: Molnár Ferenc ur divattermében délelőtt 10 óráig, azon időn túl pedig déli fél egy óráig a m. kir. nagytözszében. Kellemtelenségek kerülése végett felkértek a versenyeken résztvevő közönség, hogy belépti-jegyet láthatólag viselni sziveskedjék. A belépti-jegy kívánatra az ellenőrző közegnek előmutatandó. A versenyek kezdete mindenkor délután 2 és fél órakor. Hideg ételekről és italokról az „Arany Bika” szálloda előnyösen ismert vendéglőse fog gondoskodni. A helyi vaspálva vonatai a versenyek alatt az „Arany Bika” szállodától a lóversenyteréig déli egy órától folytonosan közlekednek. Kutyákat a pályaterre vinni, árkon keresztül törni az ültetvényeket és a veleményeket rongálni, valamint a gyepet gázolni, büntetés terhe alatt tilos.

— **Sándor Erzsí Debreczenben.** Egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik minden oldalról a június elsejére kitűzött Székely kongresszus iránt. A nevezett eseményen való részvétellel százával érkeznek a Debreceni Székely Társasághoz a jelentkezők a romániai és erdélyrészi székelység köréből. Ez a hatalmas mértékben megnyilvánuló érdeklődés már előre is imponáló komolyságot és ritka jelentőséget biztosít a kongresszusi ünnepnek. De a kongresszus napja igazi művészi eseményszámba is megy. Rendkívüli érdekességet kölcsönöz annak Sándor Erzsí, a m. kir. operaház illusztris művésznőjének ez alkalomból Debreczenben tartózkodása, akit sikerült megnyerni, hogy a városi színházban rendezendő Székely-estén közreműködjön. A jeles művésznő a Bánk-Bán és a Trávita operából fog több énekrészletet előadni. Zongora kíséretét egy debreceni zongora művész látja el. A Székely-est, melynek rendezését Solyomossy mester vállalta magára, egyébként is felejtethetetlen művelzetet tartogat az érdeklődőknek. Felépnek azon még Zilahy Gyula, aki az ő utánozhatatlan művészetét, a „Gyujtogató” című darabban ragyogtatja. Ugyancsak a debreceni színiiskola érdemes igazgatója, Solyomossy Elek, a rendezésen kívül, tréfás dalok éneklésével kíván hozzájárulni a sikerhez, míg Nagy András és Tuschter tanárok szóló ének-számokkal szerepelnek. Egyik sláger számát jelenti az estnek annak a 60 tagú székely dalárdának közreműködése, melyet Irsay József orsz. képviselő hozt le ez alkalomra Debreczenbe, a dalárdák városába. Jegyek az este már keddtől fogva kaphatók. A székely nap programjának érdekes része lesz még a hertobágyi kirándulás. Idevonatkozólag a környékbeli nagybirtokosság köréből kedves figyelemben részesülnek a déli-bábos pusztát megkintó vendégek. Fried Leó, Csák Gyula, Rosinger József nagybir-

tokosok ma értesítették a Debreceni Székely Társaságot, hogy a kiránduló vendégek kényelmére két-két kocsi rendelkezésére bocsátanak. A szives cselekedet hihetleg kötetésre talál másokban is s így a kirándulónak módjukban lesz kocsi az egész nagy pusztát bejárni és megzemlélni, ami föltéve, hogy az idő szép lesz, kellemes és kedélyes mulatsággal biztat.

— **Vallási tébolyodott a Svetits zár-dában.** A vallási téboly áldozatainak számát szaporította Kis Katalin balmazújvárosi cselédleány, ki a debreceni Svetits-intézetben szolgált. Kis Katalinra az apácák élete oly erősen hatott, hogy maga is vallási buzgóságnak adta magát. Éjjel-nappal imádkozott, térdepelt és ájtatoskodott. A nagy ájtatoskodás közben nem teljesítette szolgálatát s így nem vált be. A zárda főnöknője elkarta bocsájtani. De ez nem ment olyan könnyen. Kis Kata örült, hogy bejutott az apácákhoz és sehogy sem akarta elhagyni a zárdát. Minél inkább el akarták küldeni, annál inkább ragaszkodott a helyéhez és imádkozott. A dolog már kezdett kellemetlenné válni a Svetits zárdában s ezért ma délelőtt a rendőrség segítségét vették igénybe. Karhatalommal távolították el Kis Katát az imaszámolytól. A rendőrség fogházában sem hagyta el buzgósága. Ott is imádkozott. Kiderült az tán, hogy a szerencsétlen nő vallási tébolyban szenved. A rendőrség holnap toloncolja el Kis Katát Balmazújvárosra.

— **Szerencsétlenül járt biciklista.** Krausz Gusztáv kereskedősegéd szenvedélyes biciklista. Amint tegnap déltán a Hadházi-utcaán karikázott végig, nem vette észre, hogy az átjárónál a sorompó le van zárva. A gép nekiment a sorompónak. Krausz Gusztáv pedig oly szerencsétlenül zuhant a földre, hogy a válperece összetört. A súlyosan sérült kereskedősegédet beszállították a mentők a kórházba.

— **Letartóztattak egy Hohenlohe-herceget.** Alsókubinból táviratozók: Hohenlohe német herceg, sokszoros milliomas, akinek nevét birtokvásárlásai révén oly sűrűn emlegették, négy nap előtt alsókubinba érkezett, ahol ismét nagyobb birtokot akart vásárolni. A határrendőröknek föltűnt az idegen, akiben valami cseh, pánszláv izgatót sejtettek s mert a főszolgabíró nemrég kiadta a rendeletet, hogy az izgatókat elő kell állítani, a herceget minden tiltakozása ellenére is a főszolgabíró ele vezették. A herceg itt igazolni akarta magát, de a főszolgabíró igazolásának nem adott hitelt, meg se hallgatta, hanem lezáratta a herceget a fogdába a csavargók közé. Harom napig volt ott a herceg, végre annyit megengedett neki a főszolgabíró, hogy táviratozzon a bécsi német követnek és a belügyminiszternek. A belügyminiszter rögtön táviratilag intézkedett, hogy a herceget szabadon bocsássák s utasítására az alispán rögtön felfüggesztette a főszolgabírot s fegyelmi vizsgálatot indított ellene.

— **Szerencsétlenség egy templomban.** Liszabonból táviratozók: Belogil klostor templomában a tegnapi mise alatt szerencsétlenség történt. Egy emelvény, melyen több száz énekes állott, összeomlott. Heten meghaltak, 100-nál többen megsebesültek.

— **Öngyilkos inas.** Radó Bálint 15 éves szabó tanonc tegnap délelőtt Péterfia-utca 33. szám alatti lakásán a fegyverével agyonlőtte magát. A golyó oly súlyos sérüléseket ejtett rajta, hogy mire a mentők ki-

vonultak, Radó Bálint már meghalt. Végzetes tettének okáról szülei sem tudnak.

— **Debreczen sz. kir. város házi pénztárának és házipénztárátal kezelt alapoknak 1908. évi zárszámadása elkészült.** A zárszámadás a város számvetési hivatalánál kitétetett. Ezen zárszámadásra vonatkozó észrevételeiket az egyes adóók 5 nappal a közgyűlést megelőzőleg a városi Tanácshoz beadhatják.

— **Családi dráma.** Münchenből táviratozók: Schneider József 86 éves munkás reggel összeszólalkozott feleségével, aki annyira dühbe jött, hogy hosszú konyhakésével két gyermekét összeszurkálta és férjét is megfémadta. Schneider erejét összeszedve, az asszony kezéből kicsavarta a kést és szíven szurta az asszonyt. Schneidert és két gyermekét a kórházba vitték. Az asszony meghalt.

— **Piac-utca legforgalmasabb helyén** irodának vagy garcon lakásnak nagyon alkalmas nagy utcai szoba tágas előszobával kiadó. Cím a kiadóba.

— **Forgalmas helyen** egy irodának való szoba és elő szoba azonnal kiadó cím a kiadóba

— **Kugler (Garbeaud) cukorkák főraktára** Kortrek Gézánál.

— **Női Zenekar a Magyar Királyban.** A budapesti elsőrendű női zenekar mely Gottlieb Z. karmester vezetése alatt 7 nő és 2 férfi tagból áll. Biró Irén kis bőgős művész és Gál Ilonka zongora művésznek közreműködésével szombaton május 15 és a következő napokon a Magyar Király kávéházban hangversenvezni fog.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest. 1909. május 21.

Készárú 15-el drágább	
1909. októberi buza	12 79—80
1908. májusi buza	15 21—22
1909. áprilisi buza	—
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.94—95
1909. áprilisi rozs	—
októberi zab	7.63—64
1908. májusi zab	8.75—76
1909. áprilisi zab	—
1900. májusi tengeri	7.83—84
juliusi tengeri	7.94—95

Törvénykezés.

Rálött az anyósára.

Családi dráma Sámsonban.

Ma délelőtt kezdte tárgyalni a debreczeni királyi törvényszék eskudt bírósága azt a családi drámát, mely ez év február havában történt a közeli Hajdusámsonban.

Mint ismeretes, Csuka Sándor munkás ember családi viszálykodásból kifolyólag agyon akarta löni anyósát Farkas Karolyt. A tárgyaláson Hoffman József királyi ítélőtáblai bíró elnökölt. A vádhatóságot Deésy Gyula királyi ügyész képviselte, a vádlott Csuka Sándort B. Nagy Sándor ügyvéd védte.

Az kesüdték a következők:

Fohn József, Szabó Kálmán, Szilágyi József, Kertész János, Borsy Károly, Nőgrády Pál, Kecskés István, Szigeti Gábor, Halász Nándor, Kain József, Somogyi Péter, Harsányi Gábor. Pótesküdt: Fábian Karoly. Legelsőnek a vádlott Csuka Sándor hallgatták ki. Csuka eladta, hogy Farkas Karolyt leányát bírja feleségül. Az anyós mindig közjük állott s folyton veszekedést szított. Nem volt nap, hogy össze nem kap-

tak volna. A feleségével Debreczenbe jött lakni, azonban itt nem jól ment sora s vissza költözött Sámsonba, ahol egyelőre Farkasné-nál laktak.

Február 6-án összerperelt Csuka az anyósával, Debreczenbe jött és 7 koronáért revolvert vásárolt. Majd leitta magát s hazautazott. Este aztán rövid szökváltás után kétszer rálött az öreg asszonyra, akin 20 napon tul te jedő sérülést ejtett. A bíróság Csukát egy évi börtönrre ítélte. Elítélt fellebbezett.

Értesítés.

Virág és keréscserei üzletemet a mai napon a Városház alól

Piac-utca 28. szám alá

helyeztem át.

A n. érdemű közönség szives pártfogását továbbra is kérem

tisztelettel

Paczelt János.

Külfetéshez szükséges virágpaánták és növények megrendelhetők.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piac-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blúzok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztyűk, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérművek.

Olcsó árak! Művirágok! Postos kiszolgálás!

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (míttesen) bőrbajokat. Kiszimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és fűdávé teszi. Legjobb óvasez a szél és a nap befolyása ellen az arczra. Nem száros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiaz 31., a városházzal szemben.

Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombázár.

Menyasszonyi-kelengye divatáruház.

Szőnyegek. — Fűggönyök. —

Ágy és asztalterítők. — Poliszch

takarók. — Linoleum. — Bu-

torszövetek

„óriási raktára”

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon. DEBRECZEN. Telefon.
Piacz-utca, Városház épület.

Gasdágok és gyártelepek részére előírás szerint berendezett mentőszekrények, kötszerek, deszficiálószerrek Creolin, Carbol, mindennemű állatgyógyászati cikkek és műszerek. Sertés és marha tápperek és Fluidok nagy raktára, ugyanígy én nagy választék mindenféle gummiárakban, sárvékótokban, valamint fényképezéshez szükséges vegyszerekben.

1909. Tavaszi árak:

1 mtr. 120 cm. Pepita szövet . . . 40 kr.
1 m. 120 cm. Mode Raye szövet 65 és 70 kr.
1 mtr. 120 cm. Mélé szövet . . . 70 kr.
1 mtr. Bordures kreton 24, 27 és 33 kr.
1 m. Borduros mosó de ain 30, 34 és 28 kr.
Francia gyapju delain 50, 54, 60 és 75 kr.
Jómosó Cosmanosi kartonok
Batiztok, angol zephirek
Ruha vásznak, kreppék
Keztyük, harisnyák

divat napernyők.
Szépe Lajosnál

Édes anyám!
kedves anyám
csak egy a kérésem,
A ruhámat
Neumann cégnél
vásárolja nékem.
Lássa milyen szépek
Én is így kérek
Mennyünk mi
Vegyünk hát
Neumanál costumet
Piacz-utca 51.

Eladó
egy 4 lóerejű jókarban levő
légszeszmotor
Megtéríthető Debreczen sz. kir.
város könyvnyomdájában.

Röltözködők figyelmébe!

Villanycsengők, telefonok, villámhárítók berendezését, javítását, évi jókarbantartását, úgy helyben, mint vidéken, legjobb anyaggal jótállás mellett olcsón eszközöl

Földvári L.

debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat

Kossuth-utca I. sz.

Telefon 168. szám.

Női és leány felöltők

Angol kelméből írt. 5.—

Cimonák divatszinekből

írt. 7.—

HALMÁGYI divatruházában.

Stock-Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,
BARCOLA.

Egyedül Cognac-gőzfőző állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

Sok pénzt takaríthat meg mindenki aki a tavaszi és nyári costum pongyola blouse kelme, hozzávaló belés áru, cs pke selyem tresse, sutyás és minde más díszekben szükségletét nálunk szerzi be.

Óriási választékban van raktáron!

120 cm. Gyönyörű ruha kelmék 59 kr.-tól
120 " " Blouse pongyola 49 " "
120 " Remek angol costum kelme 1.25 " "
120 " Lúszték minden színben 55 " "
140 " Coszum kelme " 150 " "
140 " Div. angol úszerek 2.— " "

Blouse, pongyola és ruha selymek.

M. ssaline 1.10, Taft 1.25, Lusien 78, Pongies 75, Duchesse 75 kr. Remek szép angol ruha vásznak minden színben 66 kr.-tól óriási választék, Zephirek, Delainok, jó mosó kretonokban. Remek Antuka és más színes és fekete ernyőkben. Fegyhazi gyermek harisnyák, elegáns női harisnyák, himzett ajouros és sima flór nagy választékban.

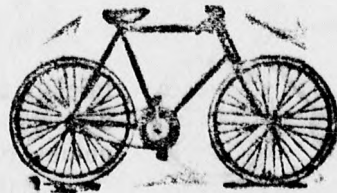
Saját készítésű paplanok.

Tömérdek maradék fóláron.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.

Óriási választék női eső és napernyőkben 98 kr.-tól

Kerékpárosok el ne mulassák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugyint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktar felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelezés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,

Piacz-utca 8 szám, a kereskedelmi akadémia épületében.

Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezeletét és minden e szakba vágó legkompikáltabb munkát úgy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat
Debreczen, Nagytrattik udvar

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivilámpaszemek, csillárok, izzó-lámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Kölcson ivilámpák havi 8 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Eltismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó szirmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétellel.

Védjegy.

Egyedül készítő

Grósz Nagy Ferenoz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszarva” gyógyszerár

Telefon 496.

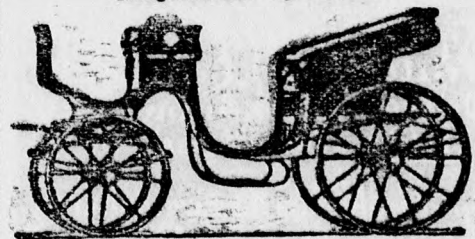
Telefon 496.

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.

Alapították 1902-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hátfókocsi Régi kocsikat újakra becserél. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékyeget csatolni.

Következőknek levelei vannak a kiadóban: „Csak prósza”, „a kfs Julia”, „C ak te érted”, „Hamis a babám” és 40 éves mérnökötől.

Magánosnak levele van a kiadóba.

H nyed utca 26. számú adamentes ház Péterfiak részén most már minden elfogadható áron eladó.

Angol zephir színes ingek, kezezők galeroak és nyakkendőök sapskák kalapok olcsó árban Fischer Testvéreknél főtér 40.

Egy liter saját termésű Rizing bor 26. egy liter ménesi bor 32 kr. Kaimán I. Burgondia 14. sz. fűszerüzletében.

Veszek tokmag olaj pogácsát tisztat a legmagasabb napi árban Madár Ignác Püspökudány.

Eadó egy díszes ebédő kredenz végső ára 100 forint Sziv-utca 15.

Egy jó karban levő világos keményfa nagy író asztal eladó cím a kiadóba.

Telócserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fűtőp mészkereskedésében Homokkert-u. 121.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fianel tasarók férfi és női felöltők, kész férfi fu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy e y próba bevásárlást eszközöjön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Vigyázzon! Uraktól levetett óska ruhákat minden tisztességes árban vesz Rósenberg Beni Bádógos-utca 4. szám.

CZIGARETTÁZOK

100 db. tüvely nikotin mentes:

Kip kop	08	Riz	14
Tízti	10	Parafis	14
Délhá b	12	Arany	20
Kulibri	különlegesseg 16 k.		

Kapható HARMATHY szivarok tüvely különlegességek főraktárában Debrecen fűvészkert u. 14.

Junius 1-re elutazás miatt egy négy szoba előszoba és konyhából álló elegánsan berendezett és gázvilágítással felszerelt burorozott lakás szeptember 15 ig kiadó gyermektelen házaspárnak vagy garson urnak, Czim a kiadóban.

Egy utcai csinosan burorozot szoba előszobával a Piacz utczán kiadó Czim a kiadóba

Egy csinos, elkülönített, külön bejáratu utcai szoba burorozva vagy butor nélküli azonnal kiadó cím a kiadóba

Saját termésű, fi om Bocskay kerti fajbor hordószámra (nagyobb mennyi éjben is) olcsó árban eladó Poroszlav Lászlónál Hunyady-utca 3.

Fűszer kereskedő segéd ügyes detailista alkalmazást nyer Kertész Miklós fűszer kereskedésében C-apó-utca.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49., a főpostával szemben.

Leghíresebb angol és német gyártmányu **kerékpárok** mindenféle kerékpár-alkatrészek

tulhalmozott raktár miatt 50%-al olcsóbban eredeti gyári árakon kaphatók.

Külön nagy javító műhely

kerékpárok és varrógépek részére.

Legszolidabb kiszolgálás.

GEDŐ ADOLF varrógép, kerékpár és alkatrészek nagyraktára — evelőtt Schweitzer Testvérek Debreczen, Piac-u 56. a varmegyháza mellett

Tavaszi idényre

Férfi-, fiu- és gyermek ruhák

óriási választékban megérkeztek.

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Grünfeld Adolf és Társa

DEBRECZEN,

Kistemplom mellett, (sarek bolt.)

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmelestö, vegytisztító és gőzmosó gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csoma olás és postaköltségek mellőzésevel — SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeldtér 8. sz. tét és a gvár rendes közvetlenül felkereshesse — áráiban vállalja az ural- és gyermeköltönyök, tisztító és butorszövetek, függön ök, készmunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrmelestöket vegytisztítását és festését. Ugyasintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőket és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.

MAYFARTH PH. és TSA. szabadalmazott

önmüködő „Syphonia“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kártására, leveletbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tormáncs stb. megsemmisítésére.

hordozható és kocsiira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel vagy anélkül.

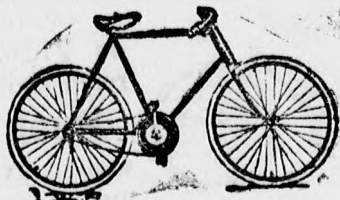
Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és TRS.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára. több mint 620 arany- ezüst-éremmel stb. kitüntetve,

BÉCS, II/1, TABORSTRASSE 71.

Kimerítő képes arjgyzékék ingyen. — Képviselek és vizontelárusítók kívántatnak.

Kerékpározók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel cégemet, hol olcsón gyári árban szerezhethet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javítókat kedvező fizetési feltételek mellett eszközölk. Varrógép, gramaphon és villamossági cikkek raktára és mindezek javítása

B. pártfogást kérve, tisztelettel **Geller Henrik,** evelőtt Geller és Németh Debreczen, Hatvan-u. 8.